

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 25.8.2010

KOM(2010) 441 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o celkovom fungovaní úradných kontrol v členských štátoch v oblasti bezpečnosti potravín, zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat a zdravia rastlín

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o celkovom fungovaní úradných kontrol v členských štátoch v oblasti bezpečnosti potravín, zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat a zdravia rastlín

1. Kontext

Na základe článku 44 ods. 1 nariadenia (ES) č. 882/2004¹ („nariadenie o kontrole krmiva a potravín“) sa od členských štátov žiada, aby Komisii každoročne predkladali správu o vykonávaní svojich viacročných vnútroštátnych plánov kontroly, ktoré boli stanovené v súlade s článkom 41 nariadenia. V nariadení sa žiada, aby správy obsahovali:

- a) podrobnosti o zmenách a doplneniach v ich viacročných vnútroštátnych plánoch kontroly, aby sa zohľadnili okrem iného faktory ako zmeny v právnych predpisoch, nové rizikové schémy, nové vedecké poznatky a výsledky minulých kontrol;
- b) výsledky kontrol a auditov vykonaných v predošlom roku v rámci vnútroštátneho plánu kontroly;
- c) druh a počet prípadov nesúladu zisteného na základe kontrol;
- d) opatrenia na zabezpečenie účinného vykonávania vnútroštátneho plánu kontroly vrátane postupov presadzovania a ich výsledkov.

V tejto súvislosti by sa však mali spomenúť aj doplňujúce opatrenia uvedené v článku 7 nariadenia (ES) č. 882/2004 v súvislosti s potrebou, aby členské štáty pri svojich činnostiach kontroly zabezpečili vysokú úroveň transparentnosti.

V článku 44 ods. 4 a 6 uvedeného nariadenia sa od Komisie vyžaduje, aby zostavila výročnú správu o celkovom fungovaní kontrol v členských štátoch a predložila ju Európskemu parlamentu a Rade, a to na základe:

- a) výročných správ predložených členskými štátmi;
- b) auditov a inšpekcií EÚ vykonaných v členských štátoch a
- c) všetkých ďalších relevantných informácií.

Správa môže podľa potreby obsahovať odporúčania v súvislosti s možným zlepšením systémov úradných kontrol a auditu v členských štátoch, špecifické kontrolné opatrenia týkajúce sa sektorov alebo činností, alebo koordinované plány zamerané na riešenie otázok, ktoré sú predmetom osobitného záujmu.

Hlavným účelom výročnej správy Komisie je poskytnúť prehľad spôsobov, akými príslušné orgány v členských štátoch vykonávajú úradné kontroly zamerané na overenie súladu s právnymi predpismi v oblasti potravín (v najširšom zmysle vrátane nielen bezpečnosti potravín a krmiva, ale aj zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat a do istej miery aj zdravia rastlín). Komisia sa domnieva, že

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá (Ú. v. EÚ L 165, 30.4.2004, s. 1).

takáto správa by preto mala tiež poskytnúť niektoré základné ukazovatele kontrolných činností vykonaných v členských štátoch okrem potravinového reťazca v rôznych príslušných oblastiach, ako aj ich výstupov a výsledkov.

V tejto prvej správe sa pozornosť sústreďuje na tieto ciele:

- poskytnúť prvý skríning údajov a informácií o úradných kontrolách, ktorý má v súčasnosti Komisia v dispozícii, vrátane analýzy takýchto údajov a informácií vyplývajúcich z prvej skupiny výročných správ, ktoré členské štáty postúpili Komisii v súlade s článkom 44 ods. 1,
- predstaviť niektoré počiatočné závery o tom, ako zlepšiť súčasný systém podávania správ zo strany členských štátov.

Zámerom Komisie je začať s členskými štátmi diskusie na témy stanovené v tejto správe, konkrétne na tému, ako možno zlepšiť a zefektívniť zbieranie údajov o úradných kontrolách a zaobchádzanie s nimi. Komisia má tiež v úmysle s členskými štátmi preskúmať stav uplatňovania článku 7 nariadenia (ES) č. 882/2004 v súvislosti s potrebou, aby členské štáty pri svojich činnostiach kontroly dosahovali vysokú úroveň transparentnosti. Z takejto diskusie by mali vyplynúť úvahy o tom, ako by uplatňovanie zlepšovania a zefektívňovania výročných správ mohlo členským štátom pomôcť zabezpečiť vysokú úroveň transparentnosti ich úradných kontrolných činností, ako sa to žiada v článku 7.

2. Výročné správy členských štátov

Nariadenie o kontrole krmiva a potravín nadobudlo účinnosť 1. januára 2006. Od členských štátov sa žiadalo, aby predložili svoju prvú výročnú správu o svojich kontrolných činnostiach v roku 2007. Konečný termín predkladania bol 1. júl 2008. Správy boli prijaté od všetkých členských štátov okrem jedného.

Komisia správy prijala v druhej polovici roka 2008 a na začiatku roka 2009. Každá správa sa posúdila na základe šiestich hlavných okruhov, ktoré sa vo všeobecnosti riadia odporúčanou štruktúrou správ vymedzenou v (nezáväznom) súbore usmernení Komisie stanovených v rozhodnutí Komisie 2008/654/ES².

- Výsledky kontrol
- Analýza nedodržania predpisov
- Opatrenia prijaté v prípadoch nedodržania požiadaviek
- Vnútroštátny systém auditov
- Postupy zamerané na zlepšenie výkonu orgánov kontroly
- Postupy zamerané na zlepšenie výkonu prevádzkovateľov potravinárskych podnikov

Komisia uznáva značné úsilie zo strany členských štátov pri príprave ich prvých výročných správ na základe nariadenia. Výročné správy vo všeobecnosti poskytli informácie požadované na základe nariadenia. Poskytnuté informácie sa však značne

² Rozhodnutie Komisie 2008/654/ES z 24. júla 2008 o usmerneniach na pomoc členským štátom pri príprave výročnej správy o implementácii jediného integrovaného viacročného národného plánu kontroly ustanoveného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 (Ú. v. EÚ L 214, 9.8.2008, s. 56).

líšili, pokiaľ išlo o ich povahu, podrobnosti a kvalitu. Okrem toho to boli úplne prvé správy, ktoré členské štáty predložili na základe ustanovení článku 44. Na základe toho je prínos, ktorý mohli tieto informácie predstavovať pre túto prvú výročnú správu Komisie o celkovom fungovaní úradných kontrol, obmedzený. Na túto situáciu treba pozeráť aj s ohľadom na informácie, ktoré už boli získané buď v priebehu kontrol EÚ vykonaných na základe článku 45 nariadenia (ES) č. 882/2004, alebo z iných relevantných informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, napríklad zo sektorových správ predložených členskými štátmi na základe iných ustanovení právnych predpisov EÚ.

Zhrnutie hlavných výsledkov analýzy prijatých správ, ktorú uskutočnila Komisia, je uvedené nižšie v texte. V prípade väčšiny členských štátov boli ich výročné správy kompiláciami správ a/alebo odkazov na správy, ktoré pripravili rôzne vnútroštátne orgány zodpovedné za potraviny rastlinného pôvodu, potravín živočíšneho pôvodu, krmivo pre zvieratá, zdravie zvierat, dobré životné podmienky zvierat a zdravie rastlín, ale nie vždy sa riadili všeobecným postupom stanoveným v usmerneniach Komisie. Kvalita poskytnutých informácií sa značne líšila podľa toho, ktorý kontrolný orgán bol právne zodpovedný. V zhrnutí sa tiež zdôrazňuje, kde by sa mohli uskutočniť zlepšenia so zohľadnením usmernení Komisie, a preto by sa malo v tejto súvislosti zvážiť.

Výsledky kontrol

Vo väčšine správ sa uviedli údaje o počte a druhu inšpekcií, vzorkách a vykonaných analýzách, aj keď úroveň detailov, agregácie a celkovej kvality sa značne líšila. Zvyčajne sa uviedli informácie o kontrolách podľa sektora, fázy produkcie alebo rizika/ochorenia, ale ich podrobnosť bola rôzna a líšili sa aj rozdielmi v členení a prezentácii údajov.

Analýza nedodržania predpisov

Informácie o druhu a počte prípadov nedodržania predpisov zvyčajne chýbali, alebo boli neúplné.

Opatrenia prijaté v prípadoch nedodržania požiadaviek;

Dlhodobá účinnosť postupu presadzovania záleží od rozsahu a dôslednosti nápravných postupov a nástrojov presadzovania, ktoré sa použili na riešenie prípadov nedodržania požiadaviek – aké varovania/odporúčania sa vydali, aké pokuty sa uvalili, aké uzatvorenia/obmedzenia pohybu/deštrukcie sa stanovili a aké súdne procesy sa uskutočnili. Celkovo vzaté, informácie v rámci tohto okruhu boli obmedzené, a ak sa poskytli, ich rozsah a úroveň podrobností sa v rôznych členských štátoch líšila.

Vnútroštátne systémy auditov

Na základe článku 4.6 nariadenia sa kladie na orgány v členských štátoch dôležitá požiadavka, aby vykonávali svoje vlastné audity s cieľom zabezpečiť plnenie požiadaviek nariadenia. Komisia vydala v septembri 2006 usmernenia, v ktorých odporúča, ako by mali byť organizované vnútroštátne systémy auditu (rozhodnutie Komisie 2006/677/ES³). V nariadení je stanovené, že členské štáty by vo výročných

³ Rozhodnutie Komisie 2006/677/ES z 29. septembra 2006, ktorým sa ustanovujú usmernenia stanovujúce požiadavky na vykonávanie auditov podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES)

správach mali podávať správy o výsledkoch takýchto auditov vykonaných v predošlom roku. Podrobnosti poskytnuté na tento účel boli okrem niekoľkých výnimiek neúplné. Je však potrebné uznať, že mnoho členských štátov bolo v čase prípravy svojich správ za rok 2007 iba v prvých fázach vytvárania systémov auditu.

Postupy zamerané na zlepšenie výkonu orgánov kontroly

V rámci tejto položky boli členské štáty vyzvané, aby podali správu o postupoch vykonaných v roku 2007, ktoré boli zamerané na zlepšenie výkonu samotných orgánov kontroly. Okrem informácií o odbornej príprave a o bežných postupoch členské štáty vo všeobecnosti podali v rámci tohto okruhu málo relevantných informácií, opäť až na niekoľko výnimiek.

Postupy zamerané na zlepšenie výkonu prevádzkovateľov potravinárskych podnikov

V rámci tohto okruhu sa od členských štátov žiadalo, aby podali informácie o tom, aké postupy sa prijali na zlepšenie výkonu rôznych činiteľov v potravinovom reťazci prostredníctvom propagácie, poradenstva, odbornej prípravy atď. V rámci tohto okruhu sa prakticky poskytlo veľmi málo informácií, a v prípadoch, keď sa informácie poskytli, ich podrobnosti a obsah sa v rámci rôznych členských štátov líšili.

3. Audity Komisie a inšpekcie v členských štátoch a následné postupy Komisie

Potravinový a veterinárny úrad (The Food and Veterinary Office – FVO) Generálneho riaditeľstva pre zdravie a spotrebiteľov vykonáva audity a inšpekcie na účely overenia súladu s potravinovým a krmivovým právom, právnymi predpismi v oblasti zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat a zdravia rastlín a na účely overenia, či sa vnútroštátne úradné kontroly v týchto oblastiach vykonávajú v súlade s právnymi predpismi EÚ.

Každý rok sa pripravuje program inšpekcii FVO a v rámci neho sa určujú prioritné oblasti a krajiny, ktoré majú byť predmetom inšpekcie. Tieto programy sú uverejnené na internetovej stránke Generálneho riaditeľstva pre zdravie a spotrebiteľov⁴. Program sa každého pol roka prehodnocuje s cieľom zabezpečiť, aby bol aktuálny a relevantný. Môže sa stať, že je potrebné naplánovať nové inšpekcie, napríklad ako odozvu na vznikajúce riziká, ako sú ohniská chorôb. Tieto nové inšpekcie sa odrážajú v zmenách programu inšpekcii.

V správe sú uvedené zistenia každého auditu a inšpekcie spolu so závermi a odporúčaniami, ako riešiť zistené nedostatky. Zodpovedným orgánom v navštívenej krajine sa poskytne príležitosť vyjadriť svoje pripomienky k správam v štádiu ich návrhu. FVO poskytne uvedeným orgánom odporúčania, aby riešili akékoľvek nedostatky zistené počas inšpekcii. Potom sú orgány požiadané, aby predstavili „akčný plán“, v ktorom je opísané, akým spôsobom sa odporúčaniami zaoberajú alebo zamýšľajú zaoberať. Komisia potom vyhodnotí akčný plán a systematicky monitoruje vykonávanie postupov v rámci neho prostredníctvom určitých nadväzujúcich činností: všeobecných nadväzujúcich misií, počas ktorých sa FVO a členské štáty stretnú, aby prehodnotili pokrok dosiahnutý s ohľadom na

č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá (Ú. v. EÚ L 278, 10.10.2006, s. 15 a Ú. v. EÚ L 142M, 5.6.2007, s. 159).

4

http://ec.europa.eu/food/fvo/inspectprog/index_en.htm

odporúčania určené pre konkrétne členské štáty; nadväzujúce inšpekcie alebo audity priamo na mieste v príslušných oblastiach; žiadosti o písomné správy; a bilaterálne stretnutia na vysokej úrovni v prípade všeobecných alebo pretrvávajúcich problémov.

V prípade, ak si to okolnosti vyžadujú, Komisia môže podniknúť právne kroky. Môžu byť dvojaké: rizikové alebo bezpečnostné opatrenia na vhodnom právnom základe⁵, alebo konania vo veci porušenia. V prípadoch, keď inšpekcia zistí bezprostredné ohrozenie ľudského zdravia, zdravia zvierat alebo rastlín, Komisia môže prijať núdzové alebo bezpečnostné opatrenia. Medzi ne môžu patriť právne kroky na zabránenie obchodovania s krmivom, potravinami, zvieratami a rastlinami alebo výrobkami z nich, alebo ich dovozu. Okrem toho, ak príslušný orgán nevykoná uspokojivé nápravné opatrenia, Komisia môže začať voči príslušnému členskému štátu konanie vo veci porušenia.

Takýmto spôsobom Komisia monitoruje a overuje priamo na mieste v členských štátoch ich súlad s krmivovým a potravinovým právom, právnymi predpismi v oblasti zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat a zdravia rastlín, a v prípade potreby prijíma opatrenia na ochranu zdravia ľudí, zvierat a rastlín pred nebezpečenstvom a/alebo na zabezpečenie súladu s uvedenými právnymi predpismi. Komisia okrem toho na základe uverejňovania inšpekčných správ a akčných plánov členských štátov, ako aj pravidelne aktualizovaných profilov krajín, poskytuje zúčastneným stranám a občanom presné údaje o tom, ako si orgány kontroly v každom členskom štáte plnia svoju povinnosť zabezpečovať správne uplatňovanie právnych predpisov v tejto oblasti, a v prípade potreby ich presadzovanie.

O takýchto činnostiach sa vypracuje podľa článku 45 ods. 4 nariadenia o kontrole krmiva a potravín výročná správa, ktorá sa uverejní. V správe sa podrobne opisujú celkové výsledky takýchto auditov a inšpekcií za príslušný rok. Správy za rok 2007 a 2008 boli predložené Parlamentu a Rade a už boli uverejnené. Sú k dispozícii na internetovej stránke Európa⁶. V uvedených správach sú stanovené hlavné problémy zistené pri auditoch a inšpekciách, ktoré sa vykonali v príslušnom roku, a opatrenia prijaté na ich riešenie. FVO okrem toho vypracúva ďalšie správy, ako sú napríklad správy všeobecného prehľadu, v ktorých sú zhrnuté výsledky série inšpekcií v niekoľkých členských štátoch, ktoré boli zamerané na rovnakú problematiku.

FVO plánoval konkrétne v súvislosti s rokom 2007 (rokom, na ktorý sa vzťahujú správy členských štátov uvedené vyššie v odseku 2) 260 inšpekcií. Z týchto inšpekcií sa dokončilo 209 inšpekcií, 63 sa z programu z rôznych dôvodov vylúčilo a pridalo sa do neho 43 nových inšpekcií. Celkový počet ukončených inšpekcií bol teda 252, z ktorých sa 159 uskutočnilo v členských štátoch, 12 v kandidátskych krajinách⁷ a 81 v tretích krajinách⁸. Inšpekcia FVO môže sledovať niekoľko rôznych alebo

⁵ Napríklad rozhodnutia prijaté v súlade s článkom 53 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1 – 24).

⁶ http://ec.europa.eu/food/fvo/annualreports/index_en.htm

⁷ Kandidátskymi krajinami sú krajiny, ktoré sú kandidátmi na budúce členstvo v EÚ, ale ktoré ešte nezačali oficiálny proces pristúpenia.

⁸ Z 81 inšpekcií, ktoré sa v roku 2007 vykonali v tretích krajinách, sa najviac inšpekcií uskutočnilo v Brazílii (7), ďalej v Argentíne, Austrálii, Kanade, Islande, Švajčiarsku (v každej krajine 3 inšpekcie).

prekrývajúci sa cieľov. Každý cieľ sa zaraďuje do jednej zo štyroch rozsiahlych oblastí: bezpečnosť potravín; zdravie zvierat; dobré životné podmienky zvierat; alebo zdravie rastlín. Na tomto základe sa 70 % cieľov inšpekcií v roku 2007 týkalo bezpečnosti potravín. Na základe prístupu „z farmy na vidličku“ však mnohé inšpekcie v oblasti bezpečnosti potravín zahŕňajú aj niektoré prvky z oblasti zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat. V prílohe 2 k správe za rok 2007 je uvedený úplný zoznam všetkých krajín, v ktorých sa v roku 2007 vykonala inšpekcia, a subjektov podrobených inšpekcií.

Vo väčšine prípadov boli zistenia a odporúčania vyplývajúce z inšpekcií a auditov vykonaných v roku 2007 takej povahy, že boli riešené na základe nadväzného postupu uvedeného vyššie. V rámci žiadneho z týchto auditov alebo inšpekcií v členských štátoch sa nezistilo bezprostredné ohrozenie zdravia spotrebiteľov, zvierat alebo rastlín takého druhu, aby Komisia musela prijať rizikové alebo bezpečnostné opatrenia. Keďže každodenné uplatňovanie príslušných právnych predpisov je však v rukách príslušných orgánov členských štátov, nápravné opatrenia sa vo veľkej miere prijímajú na ich úrovni. Štyri inšpekcie sa zamerali na sledovanie závažnejších nedostatkov pri kontrolách vzťahujúcich sa na prebiehajúce konania vo veci porušenia voči členským štátom.

Podrobnosti o zisteniach a postupoch za rok 2007 možno nájsť v samotnej správe, ktorá je k dispozícii na internetovej stránke Európa⁹.

FVO napokon v roku 2007 začal sériu „všeobecných auditov“, ako sa uvádza v článku 45 nariadenia o úradných kontrolách v oblasti krmiva a potravín. Táto séria, ktorá sa vzťahuje na všetky členské štáty, sa ukončí v roku 2011. Účelom všeobecných auditov je overiť, či sa úradné kontroly vo všeobecnosti uskutočňujú v súlade s právnymi predpismi EÚ a s viacročnými vnútroštátnymi plánmi kontroly (MANCP)¹⁰. Po dokončení tejto série auditov Komisia získa širší prehľad o celkovom uplatňovaní úradných kontrol v členských štátoch.

4. Ďalšie zdroje informácií o kontrolách v členských štátoch

Na poskytovanie informácií a údajov o fungovaní vnútroštátnych systémov kontroly v členských štátoch pre Komisiu sa používajú aj ďalšie prostriedky.

Sektorovo špecifické podávanie správ

Ako sa v priebehu rokov rozširoval rozsah právnych predpisov EÚ v oblasti bezpečnosti potravín, zdravia zvierat a dobrých životných podmienok zvierat a zdravia rastlín, úmerne rástli aj požiadavky, aby členské štáty predkladali pravidelné správy o uplatňovaní týchto právnych predpisov. Tieto správy poskytujú rozsiahle, niekedy podrobné informácie o tom, ako v členských štátoch fungujú rôzne systémy kontroly a o výsledkoch takýchto kontrol. Poskytujú tiež informácie, ktoré sú pre Komisiu užitočné pri hodnotení dosahu existujúcich právnych predpisov alebo pri posudzovaní, či by sa právne predpisy mali aktualizovať alebo upraviť, a akým spôsobom.

Oproti tomu v roku 2006 boli tretími krajinami, v ktorých sa najčastejšie vykonávali inšpekcie, Čína (5 inšpekcií), ďalej Brazília (4), Nórsko (3), Thajsko (3).

⁹ http://ec.europa.eu/food/fvo/annualreports/ann_rep_2007_en.pdf

¹⁰ Rozsah sa všeobecne vzťahuje na ďalšie aspekty súvisiace s potravinovým právom ako označovanie potravín, ekologické potraviny, potraviny chránené geografickým označením atď.

Generovanie dôležitých údajov a príprava správ rôznych foriem a rôzne frekvencie podávania správ v rámci sektorov značne zaťažujú vnútroštátne orgány v členských štátoch. Od Komisie sa tiež žiada, aby vyčleňovala značné zdroje na ich preklad a analýzu.

Komisia potom na základe týchto vnútroštátnych správ pripravuje a sprístupňuje niekoľko sektorových správ, v ktorých sú uvedené informácie o stave uplatňovania určitých aspektov právnych predpisov EÚ vzťahujúcich sa na potravinový reťazec, a ktoré v niektorých prípadoch obsahujú špecifické údaje o úradných kontrolách a o ich výsledkoch v príslušných oblastiach.

Medzi najdôležitejšími správami takéhoto typu sú tieto správy: správa o monitorovaní a testovaní prežívavcov na prítomnosť prenosnej spongiformnej encefalopatie (PSE), súhrnná správa o vývoji a zdrojoch zoonóz, pôvodcov zoonóz a ohnisk nákaz pochádzajúcich z potravín v Európskej únii [ktorou je poverený Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA)] a výročná správa o monitorovaní reziduí pesticídov v celej EÚ.

Zoznam uverejnených správ je uvedený v prílohe k tejto správe.

Podávanie správ na schôdzach Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat

Členské štáty tiež pravidelne predkladajú správy o fungovaní kontrol na schôdzach Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat (Standing Committee of the Food Chain and Animal Health – SCFCAH). Môžu to byť buď bežné správy o výskyte a kontrole nákaz pochádzajúcich z potravín, o chorobách zvierat alebo rastlín, alebo sa môžu vzťahovať na nedávne ohniská chorôb a na ne sa vzťahujúce rizikové opatrenia. Predstavujú ďalší dôležitý zdroj informácií, aby mohla Komisia posúdiť fungovanie kontrol v členských štátoch. V posledných rokoch Komisia tieto prezentácie uverejňuje na stránke Komisie spolu so zápisnicami z príslušných schôdzí.

Komisia tiež v rámci niektorých oblastí pripravuje kompiláciu takýchto správ, ktoré prijala od členských štátov, a sprístupňuje ich prostredníctvom rokovaní Stáleho výboru¹¹.

Systémy včasného varovania a ďalšie nástroje podávania správ

Súčasný systém včasného varovania v oblasti bezpečnosti potravín a krmiva (RASFF), prepuknutí ochorení zvierat (ADNS) a prepuknutí ochorení rastlín (Europhyt) predstavujú dôležité nástroje na riadenie rýchlej reakcie v naliehavých prípadoch a v prípadoch vznikajúcich rizík a sú zdrojom informácií o charaktere rizík a chorôb v rámci ich vývoja v potravinovom reťazci. Údaje, ktoré obsahujú, môžu byť dôležitým ukazovateľom nedostatkov pri dodržiavaní zavedených bezpečnostných noriem. Podrobné výsledky týchto systémov včasného varovania v oblasti bezpečnosti potravín a chorôb zvierat sa každý rok zhrnú vo výročných správach o RASFF¹² a ADNS¹³, ktoré sa uverejňujú na internetovej stránke Komisie. Komisia zamýšľa od roku 2010 pripravovať podobnú výročnú správu o fungovaní systému Europhyt, nástroja na oznamovanie ohnisk ochorení rastlín. Systém

¹¹ http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/index_en.htm

¹² http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm

¹³ http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm

TRACES, ktorý umožňuje výmenu informácií medzi Komisiou a členskými štátmi o kontrole zvierat a živočíšnych produktov (v rámci domácej výroby a dovozov z tretích krajín), je ďalším dôležitým zdrojom údajov, a to nielen o objeme pohybov komodít, ale aj o vykonaných úradných veterinárnych kontrolách.

5. Záver

Komisia posudzuje účinnosť systémov kontroly v členských štátoch na základe informácií a údajov, ktoré dostáva od členských štátov všetkými uvedenými spôsobmi. Komisia sa domnieva, že členské štáty celkovo adekvátne riešia nedostatky v rámci kontrol, ktoré sa zistili predovšetkým prostredníctvom inšpekcií FVO alebo na základe individuálnych sťažností. V prípadoch, keď to tak nie je, Komisia prijala na účely presadzovania požiadaviek právnych predpisov EÚ všetky opatrenia, ktoré má k dispozícii, a v nevyhnutných prípadoch začala konania vo veci porušenia. Súhrn prijatých sťažností v súvislosti s právnymi predpismi v oblasti potravinového reťazca, ktoré Komisia preskúmala, je uvedený vo výročnej správe Komisie o uplatňovaní právnych predpisov EÚ¹⁴.

Tento prieskum rôznych zdrojov informácií o fungovaní kontrol v členských štátoch, ktoré Komisia dostáva, však naznačuje, že existuje niekoľko oblastí, v ktorých je možné zlepšiť zhromažďovanie, prenos a analýzu informácií o uplatňovaní právnych predpisov v oblasti potravinového reťazca, a najmä o úradných kontrolách, a zjednodušiť vytváranie údajov a zaobchádzanie s nimi a zefektívniť prezentáciu údajov a zvýšiť ich význam. Vďaka možnosti získať ľahšie dostupné a porovnateľné údaje potom môžu vnútroštátne orgány aj Komisia efektívnejšie fungovať a zároveň poskytnúť občanom EÚ plnú záruku, že systémy kontroly sú prehľadné, stabilné a účinné.

Komisia preto plánuje v úzkej spolupráci s členskými štátmi preskúmať množstvo postupov, aby zefektívnila a sprehľadnila spôsob, akým sa na úrovni EÚ zhromažďujú informácie o kontrolách, a akým sa analyzujú a prezentujú, a to predovšetkým, aby zistila:

1. ako možno zjednodušiť a zefektívniť požiadavky týkajúce sa podávania správ, ktoré sa členským štátom v súčasnosti kladú na základe existujúcich právnych predpisov, a to okrem iného elimináciou dvojitého a nadbytočných informácií a použitím štandardizovaných formulárov na rozsiahle údaje, čo by mohlo značne znížiť požiadavky na preklad z rôznych úradných jazykov;
2. ako možno plne využiť značný potenciál elektronického prenosu údajov a analýzy údajov prostredníctvom internetu, aby sa dosiahlo zjednodušenie a štandardizácia a aby sa znížila záťaž, pokiaľ ide o generovanie, zbieranie a prenos údajov súvisiacich s kontrolami, pričom by sa mohol využiť vhodný vstup Eurostatu a jeho pomoc;
3. ako môže zjednodušenie a štandardizácia požiadaviek na podávanie správ pomáhať členským štátom plniť ich povinnosti stanovené v článku 7 nariadenia o úradných kontrolách v oblasti krmiva a potravín, v ktorom sa od nich žiada, aby svoje činnosti vykonávali s „vysokou úrovňou transparentnosti“, konkrétnejšie, aby verejnosti umožnili prístup k informáciám o činnostiach kontroly príslušných orgánov a o ich účinnosti.

¹⁴

http://ec.europa.eu/community_law/infringements/infringements_annual_report_en.htm

PRÍLOHA

ZOZNAM UVEREJNENÝCH SEKTOROVÝCH SPRÁV KOMISIE O VYKONÁVANÍ PRÁVNÝCH PREDPISOV V OBLASTI BEZPEČNOSTI POTRAVÍN, ZDRAVIA ZVIERAT, DOBRÝCH ŽIVOTNÝCH PODMIENOK ZVIERAT A ZDRAVIA RASTLÍN

Správa	Právny základ	Uverejnenie
<i>Výročná správa o monitorovaní a testovaní prežívavcov na prítomnosť prenosnej spongiformnej encefalopatie (PSE) v EÚ</i>	Článok 6 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/tse_bse/monitoring_annual_reports_en.htm
<i>Súhrnná správa EÚ o vývoji a zdrojoch zoonóz, pôvodcov zoonóz a ohnisk nákaz pochádzajúcich z potravín v Európskej únii</i>	Článok 9 ods. 2 smernice 2003/99/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o monitoringu zoonóz a pôvodcov zoonóz, ktorou sa mení a dopĺňa rozhodnutie Rady 90/424/EHS a ruší smernica Rady 92/117/EHS (správou bol poverený úrad EFSA, vypracoval ju EFSA v spolupráci s ECDC)	http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/zoonoses100128.htm
<i>Výročná správa o systéme včasného varovania v oblasti bezpečnosti potravín a krmiva (RASFF)</i>	Článok 50 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín.	http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm

Správa	Právny základ	Uverejnenie
<i>Výročná správa o monitorovaní rezíduí pesticídov v celej EÚ</i>	Článok 32 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS (správou bol poverený úrad EFSA)	http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/pesticides_index_en.htm http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/EFSA_2007_Annual_Report_Pesticide%20Residue_en.pdf
<i>Výročná správa o ožarovaní potravín</i>	Článok 7 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/2/ES z 22. februára 1999 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa potravín a prídavných látok do potravín upravovaných ionizujúcim žiarením.	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm //
<i>Pracovný dokument útvarov Komisie o realizácii vnútroštátnych plánov monitorovania rezíduí v členských štátoch</i>	Článok 8 smernice Rady 96/23/ES z 29. apríla 1996 o opatreniach na monitorovanie určitých látok a ich rezíduí v živých zvieratách a živočíšnych produktoch a o zrušení smerníc 85/358/EHS a 86/469/EHS a rozhodnutí 89/187/EHS a 91/664/EHS	http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/residues/control_en.htm

Správa	Právny základ	Uverejnenie
<i>Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní článku 9 smernice Rady 89/398/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov, ktoré sa týkajú potravín na určité nutričné využitie</i>	Článok 9 smernice Rady 89/398/EHS z 3. mája 1989 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, ktoré sa týkajú potravín na určité nutričné využitie	http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/nutritional/foodstuff_particular_nutri_uses_en.htm
<i>Zhrnutie vykonané Komisiou, ktoré sa týka štvrt'ročných správ o realizácii programu vtácej chrípky, pokiaľ ide o hydinu a voľne žijúce vtáctvo, ktoré predložili členské štáty, pričom v zhrnutí sú uvedené všetky pozitívne a negatívne výsledky tak sérologických, ako aj virologických laboratórnych skúmaní, ktoré sa získali počas sledovania</i>	Článok 19.1 písm. d) rozhodnutia Komisie 2006/875/ES a článok 9.1 písm. d) rozhodnutia Komisie 2006/876/ES, ktorým sa schvaľujú programy na eradikáciu a monitorovanie chorôb zvierat, určitých PSE a na prevenciu zoonóz, predložené Bulharskom a Rumunskom na rok 2007, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/687/ES.	V prípade hydiny: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/res_surv_wb_annual_07_en.pdf V prípade voľne žijúceho vtáctva: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/res_ai_surv_wildbirds_2007_en.pdf

Správa	Právny základ	Uverejnenie
<i>Výročná správa o výsledkoch realizácie programu dohľadu nad vtácou chrípkou v prípade hydiny a voľne žijúceho vtáctva.</i> <i>(Zhrnutie výročného podávania správ zo strany členských štátov o výsledkoch dohľadu nad vtácou chrípkou v prípade hydiny a voľne žijúceho vtáctva, ktoré pripravila Komisia a referenčné laboratórium EÚ pre vtáčiu chrípku.)</i>	Článok 19.1 písm. f) rozhodnutia Komisie 2006/875/ES a článok 9.1 písm. f) rozhodnutia Komisie 2006/876/ES, ktorým sa schvaľujú programy na eradikáciu a monitorovanie chorôb zvierat, určitých PSE a na prevenciu zoonôz, predložené Bulharskom a Rumunskom na rok 2007, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/687/ES.	V prípade hydiny: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control/measures/avian/res_surv_wb_annual_07_en.pdf V prípade voľne žijúceho vtáctva: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control/measures/avian/res_ai_surv_wildbirds_2007_en.pdf
<i>Správy zo schôdzí expertných podskupín (brucelóza hovädzieho dobytku, brucelóza oviec a kôz, tuberkulóza dobytku a besnota) osobitnej skupiny na monitorovanie eradikácie chorôb v členských štátoch.</i>	Osobitná skupina sa vytvorila v roku 2000 ako postup stanovený v bielej knihe Komisie o bezpečnosti potravín.	http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/eradication/taskforce_en.htm

Správa	Právny základ	Uverejnenie
<i>Výročné zhrnutie príspevkov od členských štátov, ktoré sa týkajú dovozu výrobkov živočíšneho pôvodu na osobnú spotrebu, kde sú zhrnuté relevantné informácie o opatreniach prijatých na propagáciu a presadzovanie pravidiel stanovených v nariadení a o ich výsledkoch</i>	Článok 7 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 206/2009/ES (ktorým sa zrušuje článok 5 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) 745/2004) o uvádzaní produktov živočíšneho pôvodu na osobnú spotrebu na trh v EÚ	http://ec.europa.eu/food/animal/animalproducts/personal_imports/sum_personal_imports_2005_2007_final.pdf
<i>Dobré životné podmienky zvierat: nariadenie o doprave</i>	Článok 27 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1/2005	http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/transport/inspections_reports_reg_1_2005_en.htm